

V. ZIENTZIALARI BATEKIN ELKARRIZKETA LEHIAKETA

V CONCURSO DE ENTREVISTA A UNA CIENTIFICA

V CONTEST INTERVIEW WITH A SCIENTIST

2025 – 2026

errian ta zabal zazu

EHU

Emakume eta Neska Zientzialarien Nazioarteko Egunaren harira antolatutako jardunaldien barruan, Ibaetako campusa esparru ikertzailean emakumeen talentua ikusarazteko eszenatoki bihurtu da. Asmo horrekin, EHUko Kimika Fakultateko Berdintasun Batzordeak Lehen Hezkuntzako azken zikloko ikasleei zuzendutako sormen-lehiaketa bat antolatu du.

Ekimena bilera batekin hasi zen: gure inguruko zientzialariek parte hartu zuten ikastetxeetako ikasgelak bisitatu zituzten. Bilera horietan, ikasleek aukera izan zuten ikertzaileak elkarrizketatzeko, eta beren egungo proiektuak ez ezik, beren karrera aktiboan duten motibazioak eta erronkak ere bertatik bertara ezagutzeko.

Esperientzia horren ondoren, ikasleek modu kooperatiboan lan egin zuten bizipen horiek komunikazio-pieza bihurtzeko. Erronka ez zen soilik bildutako informazioa islatzea, baizik eta sintesi eta sormen ariketa bat egitea, zientzialari bakoitzaren ibilbidea formatu bisual eta dibulгатibo batean aurkezteko.

Egindako ahalegin horren emaitza da horma-irudi bilduma bat. Datu biografikoak biltzeaz gain, gure ingurune hurbilean jakintzak aurrera egiteko emakumeek duten benetako eragina eta jakin-min zientifikoa erakusten da. Jarraian, parte hartu duten ikastetxeek egindako muralak aurkezten dira. Bertan, gure ikertzaileen lan zientifikoa islatzeaz gain, ikasleen jakin-mina eta talentua ikusi daiteke.

En el marco de las jornadas por el Día Internacional de la Mujer y la Niña en la Ciencia, el campus de Ibaeta se ha convertido en un escenario para visibilizar el talento femenino en el ámbito investigador. Con este propósito, la Comisión de Igualdad de la Facultad de Química de la EHU ha organizado un certamen creativo dirigido al alumnado del último ciclo de Primaria.

La iniciativa comenzó con un encuentro directo y cercano: científicas de nuestro entorno visitaron las aulas de los centros participantes. Durante estos encuentros, el alumnado tuvo la oportunidad de entrevistar a las investigadoras, descubriendo de primera mano no solo sus proyectos actuales, sino también las motivaciones y retos que definen su carrera en activo.

Tras este intercambio de experiencias, los y las escolares trabajaron de forma cooperativa para transformar esas vivencias en piezas comunicativas. El reto no fue solo plasmar la información recogida, sino realizar un ejercicio de síntesis y creatividad para presentar la trayectoria de cada científica en un formato visual y divulgativo.

El resultado de este esfuerzo conjunto es una colección de murales que no solo recogen datos biográficos, sino que celebran la curiosidad científica y el impacto real de las mujeres en el avance del conocimiento dentro de nuestro entorno más cercano.

A continuación, se presentan los murales elaborados por los centros participantes, donde se refleja la curiosidad y el talento del alumnado al plasmar la labor científica de nuestras investigadoras.

Indize / Índice / Index

Aitxuri Herri Eskola.....	1
Alegiako Herri Eskola.....	7
Ekintza Ikastola.....	12
Goizeko Izarra Ikastola.....	15
Haurtzaro Ikastola.....	17
Ikaztegietako Herri Eskola.....	19
Kattalin Elizalde Ikastegia.....	23
La Anunciata Ikastetxea	26
La Salle	31
Mendiola HLHI.....	45
Oikiako Eskola.....	49
Orioko Herri Ikastola.....	51
San Martin Agirre Herri Eskola.....	57
Txinkorta Ikastetxea.....	62
Txirrita Ikastetxea.....	66
Zumadi Eskola.....	71

As part of the events commemorating the International Day of Women and Girls in Science, the Ibaeta campus has become a platform for displaying female talent in research. To this end, the Equality Committee of the Faculty of Chemistry at the University of the Basque Country (EHU) organized a creative competition for students in the final years of primary school.

The initiative began with a direct and personal encounter: local female scientists visited the classrooms of participating schools. During these visits, students had the opportunity to interview the researchers, learning firsthand not only about their current projects but also about the motivations and challenges that define their careers.

Following this exchange of experiences, the students worked collaboratively to transform those experiences into communicative pieces. The challenge was not only to present the collected information but also to synthesize and create a visually engaging and informative presentation of each scientist's career.

The result of this joint effort is a collection of murals that not only include biographical data but also celebrate scientific curiosity and the real impact of women on the advancement of knowledge in our immediate surroundings.

Next are the murals created by the participating schools, reflecting the students' curiosity and talent in depicting the scientific work of our female researchers.

JAIONE MUNARRIZ

Txirrindularia kirolaria Langilea

Irratiko Esataria Izaldarra

18 urte lanean 1981ean jaioa

Saiatua Mendizalea Naturazalea

Jatorra Ekainak 17 Ara Eta Dina

Hizituna Meteorologa Zientzilaria

Markel Aizatibel,
Egoi Iturbe eta
Nerea San Sebastian

JAIONE MUNARRIZ

ZIENTZIALARIA

Idiazabal

1981/6/17

GALDERA IREKIAK

- Zer izan nahi zenuen txikitan Jaionek? ileapaintzailea, albaitaria eta azkenik kazetaria izan nahi zuen.
- Gustatzen al zaizu zure lana? Pentsatu al duzu noizbait lanez aldatzea? Askok gustatzen zait nere lana baina noizbait pentsatu dut lanez aldatzea.
- Zergatik jartzen zarete dotore telebistan agertzeko? Hangoek esaten digute zer jantzi behar dugun.

• Film bat: "Hacia rutas salvajes".

• Miresten duzun norbait: Marie Curie.

• Amets bat: Etxetxo bat edukitzea Araban.

FABRIZIO CURT

KLOE ARAMENDI

RAZVAN FILIP

IRAIDE ARAKAMA

JAIONE MUNARRIZ

GASTEIZEN EGITEN
DU LAN
IDIAZABAL
1981

METEOROLOGA

MENDIZALEA

18 URTE LANEAN

MARIE
CURIE

EUSKALMET

ARA ETA
DINA

EKAINAK 17

44 URTE

SAIATUA

Xare Aizpeolea, Auritz Lozano

Experienced Mountaineer
Speaker

Mountaineer

Nature lover

Stubborn

18 years
working

born in

1981

Speaker

Meteorologist

Scientist

Cyclist

Athlete

Radio presenter

Worker

June 17 Ara and Dina

Jaione Munarriz

Maialen Irastorza, Egoi Osinalde

Jero,lker, Aimar
eta Oier

JAIONE MUNARRIZ

Zientzia ikasketak Salamancan 2 urtez.
Bartzelonan 4 urtez karrera ikasi zuen eta
erabaki zuen meteorologa izatea.

Mendira joatea gustatzen zaio,
Bujaruelo.

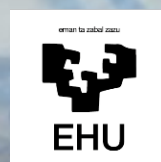
“Venas abiertas” liburue
gustatzen zaio.

Saiatua mendizalea, naturazalea ,hiztuna, meteorologa ,zientzialaria, txirrindularia, kirolaria, irratiko esataria, langilea, izaldarra, 18 urte lanean, 1981ean jaioa, jatorra, ekainak 17, Ara eta Dina, gertukoa, Euskalnet, Marie Curie.

OIHANA TERRONES URIO

1. Noiz eta non jaio zinen?

1980ko martxoaren leian jaio nintzen, Donostian.

2. Zergatik izan nahi zenuen zientzialari?

Biologia gustatzen zitzaidalako ikasi nuen zientzia eta grina ez zitzaidan txikitatik sortu.

3. Zenbat urterekin hasi zinen unibertsitatean?

18 urte nituela unibertsitateko abentura hasi nuen! Eta ikerlari guztiak bezala, urte mordoa pasatu nituen.

4. Zer da apoptosia?

Zelulen hilketa programatua da, ondo dauden zelulak babesteko.

5. Irakasle lanetan nolako esperientzia izan duzu?

Primerakoa izan da, hasieran irakasle izateko aukera Leioako Zientzia eta Teknologia fakultatean izan nuen eta orain, berriz, Donostiako Kimikako fakultatean lanean nabil.

6. Zenbat denbora daramazu zientzialari lanean?

23 urtetik 45 urtera arte, 22 urteko bidai zientifikoa eta oraindik proiektu desberdinetan murgilduta gaude.

7. Zer egiten duzu denbora librean?

Mendira joatea gustatzen zait.

Oihana Terrones Urio

**Non egin zenuen batxilergoa?
Santo tomas lizeoan egin zuen.**

Zer da biokimika? ikasketak aldatu zenituela eta zergatik aldatu zinen? Biokimika gradu bat da eta izaki bizidunak aztertzen ditu ikuspuntu molekularretik, adibidez: zelulen funtzionamedua, gaixotasunak, txertoak... Hasieran itsas-biologia zuen gustuko baino ikasgai batzuei esker, biokimikaren interesa piztu zitzaion.

**Zemuz egon zinen lanean Ginebrako unibertsitatean?
Eta bertan zenbat urte egon zinen?**

3 Urte egon zen. Oso lankide onak eduki zituen, baino txarrena frantsezak hitz egiten zutela izan zen eta Oihanak ez zekiela. Hala ere, baita ingelesez hitz egiten zen eta horrela moldatu ziren ikertzaile desberdinen artean lanean.

Zenbat lorpen dituzu? eta zeintzuk dira? 15-17 artikuluko zientifiko dauka, publikazioekin 30 baino gehiago.

Irakurri dugu kapitulu bat idatzi zenuela, zertaz dihoa? Apoptosiaren inguruan dihoa.

30 ekarpen egin dituzula, baten bat berexiki gogoan al duzu? Suizan egindako bere lehengo ekarpena izan zen gogokoa lotsa pixka bat zeukan ze jende asko zegoen eta galdera asko egin zizkieten eta bera poster batekin joan zen.

Oihana Terrones Urrio

1. Zergatik hasi zinen zientzian?

Itsas-biologia gustatzen zitzaiolako eta lizentziatura bukatu ostean, biokimaren inguruko tesia egitea erabaki zuen.

2. Zenbat urte egon zinen unibertsitatean zientzia ikasten?

Lizentziatura eta doktoretzaren artean 9 urtez egon zen. Ondoren, Ginebran beste 3 urte eta oraindik ere ikertzen, ikasten eta irakasten jarraitzen du.

3. Zaila egin zaizu zientzia ikastea? Zergatik?

Lehenengo 3 urteak ez zitzaizkion zailak egin baina ikasgai batzuk motibazio gutxikin egin zituen eta ondoren, tesian asko gozatu zuen.

4. Zergatik aukeratu zenuen doktoretzako tesi hori?

Tesia egiteko beste pertsona bat behar zuten eta gaia interesgarria iruditu zitzaionez, berari eskaini zioten. Diru-laguntza onartu eta lanean aritu ziren, apoptosiaren (Zelulen hilketa programatua da, ondo dauden zelulak babesteko) inguruan.

5. Zein proiektu egin dituzu edo zein proiektuetan parte hartu duzu?

Hainbat proiektuetan hartu dugu parte, dirua behar izaten da laborategiko lana aurrera ateratzeko eta behin onartuta lanari ekiten diogu. Urtean 2-3 proiektutan egoten da eta gehienak apoptosiaren ingurukoak izaten dira.

6. Gaur egun, proiektu berri batean al zaude?

Bai, proiektu berri batekin hasi da, mitokondriaren inguruan, onddoetan zentratuta.

7. Zientziaz gain, zein beste lanbide baten bat gustatzen al zaizu?

Bai, iraskuntza. Irakaslea ere bada.

8. Non egiten duzu zientzia? lanean soilik?

Ez, etxean ere bai eta bere semeen eskolara esperimentuak egitera joan izan da.

Egileak: Aimar, Julia, Manal eta Manex.

OIHANA TERRONES URIO

1. Zenbat urterekin hasi zinen zientzian?

Zientzian 23 urterekin hasi zen.

2. Duela zenbat urte sartu zinen “Emakumeak Zientzian” programan?

Duela urte bat. Hala ere, Donostiako unibertsitatean Zientzia eta Teknologiako berdintasun batzordeko kidea naiz.

3. Zein da zure lorpenik edo asmakuntzarik handiena?

Ginebran idatzitako artikulua zientifiko bat izan zen, apoptosiaren ingurukoa.

4. Zuk bakarrik egiten duzu lan ala beste norbaitekin?

Beti jende gehiagorekin, lan taldean.

5. Zientzia munduan emakume asko al zarete? **Bai, geroz eta gehiago adibidez emakume gehiago unibertsitatean eta zientziako proiektuetan edo katedradun gisa, gizon gehiago.**

6. Zer materialekin egiten duzu zientzia?

Sistema desberdinetan. Adibidez: zelulekin, bakterioekin, legamiekin, proteinekin, likidoekin...

7. Zuretzat zer da zientzilaria izatetik gauza garrantzitsuena?

Garrantzitsuena gauzak jakin nahi izatea da. Beti zergatik galderari erantzutea.

**Egileak: Haizea, Mazen,
Iker eta Naikari**

AMAIIA ELIZAKAN

EKIN
TZA
ikastola

Amaia 25 urteko bizkaitarra da. Antiguon egiten du lan Material Fisikoen Zentroan.

TXIKITAKO INTERESA

Amaiak betidanik zientzia munduan interesa izan du, gurasoak lagunbide izanik.

OZTOPAK
Zientzialaria izatearen zailena hasierak dira. Toki guztietan, eroso sentitu da, oztoporik gabe, oraingoz, primeran!

LOKUTUAK
Amaiak dio: "Ikerkuntzen garrantzia asko aldatzen dela inpaktuarekin neurtzen denean".

IKASKETAK
Leioan dagoen EHUn fisika ikasi zuen. Gero, informatikan espezializatu zen.

GAUR EGUN
Ingelesa, Gaztelera eta Euskara dakizki. Orain, bere egunerokoan, programatzen eta testak egiten aritzen da.

EGILEAK: Ane Alonso, Barbara Elizalde, Izar Gorriti, Sofia Olivan eta Emma Uria.

AMAIA ELIZARAN MENDARTE

EKIN
TZA
ikastola

BERDINTASUNA ERAIKITZEN

Zientzian, emakumeek duten
tokia **handitzeko** bidean.

TXIKITAKO INTERESAK

Txikitatik zientziarekiko interes handia zuen, eta galdera asko egiten zizkion bere buruari. Denborarekin, zientzialaria izan nahi zuela konturatu zen.

GAUR EGUNGO EGOERA

Aurretik, Kutxabanken aritu zen datuak aztertzen. Duela urtebete adimen artifizialarekin hasi zen lanean, egunean zortzi orduz, lan arrunt batean bezala. Zerbait aldatzekotan, soldata igoko luke.

OZTOPOAK ETA LORPENAK

Berarentzat, ikasketak amaitzea eta lana topatzea lorpen handiak izan ziren. Ikerketa Zientzian eta kimikan lanpostu gorenetan gehienak gizonezkoak direnez, egoera prekatzea eta lanpostu garrantzitsuren bat lortzea espero du.

ZIENTZIA MUNDUA

Zientziaren mundua oso zabala da: gauza asko ikertzen dira eta mota askotako zientziak daude. Gainera, zientzian egunero gauza berriak ikasten dira eta pertsona berriak ezagutzen dira.

ETORKIZUNA

Nahiz eta lurretakoa izan, Donostian gustura dago lanean. Badaki bere lantokitik kanpo ikerketa interesgarri asko daudela, baina lana aldatzea zaila denez, ez du argi ea aldatuko den.

erren la zabal 2020

EGILEAK:

MARIO VELASCO ESTEBAN
ANE ITURZAETA VALENCIANO
MATEO ALONSO RODRÍGUEZ DE ALMEIDA
LUCIA GARCÍA CORDOVA

GOIZEKO IZARRA IKASTOLA

Shifa Jebari

Biokimikaria/Biologa molekularren ikerlaria

ZER IZAN NAHI ZENUEN TXIKITAN?

Txikitan medikua izan nahi nuen, pertsonak laguntzea gustatzen zitzaidalako eta medikuntzaren mundua erakargarria iruditzen zitzaidalako. Arropa disenatzailea ere izan nahi nuen.

NORK INSPIRATU ZINTUEN ZIENTZIAREN BIDEA JARRAITZERA?

Eskolako irakasleek inspiratu ninduten. Zientziako saioetan parte hartzea oso interesgarria izan zen, eta hori izan zen nire jakin-mina piztu zuena.

ZER GUSTATUKO LITZAIZUKE ETORKIZUNEAN LORTZEA?

Etorkizunean nire ikerketarekin aurrera jarraitzea gustatuko litzaidake, ezagutza sortzen jarraitzea eta etorkizuneko zientzialariei laguntzea. Halaber, arteriosklerosiaren proiektuetan eta gizarteari eragin positiboa duten tratamendu berrietan laguntzea da helburu nagusia.

MOMENTU HONETAN ZEIN PROIEKTUTAN ARI ZARA LANEAN?

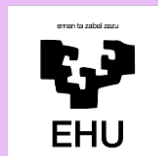
Une honetan kolesterola garbitzeko eta ateriosklerosia prebenitzeko proiektu batean nabil lanean, HDL funtzionalizatu berrien garapenean arduratzen naiz.

BETIDANIK ARITU ZARA IRAKASKUNTZAN?

Orain dela bi urte hasi nintzen Leioako fakultatean irakasle lana egiten. Gure proiektuek bukaera izaten dute eta komenigarria izaten da lan biak uztartzea.

ZER AHOLKU EMANGO ZENIEKE ZIENTZIALARI IZAN NAHI DUTEN GAZTEEI?

Batzuetan gogorra dela jakin behar dute, baina aurrera jarraitzeak merezi du. Pazientzia, iraunkortasuna eta jakin-mina izatea ezinbestekoak dira.

Teorian mutilak eta neskak
aukera berdinak dituzte, baina
ez dira berdin gauzatzen.
Mutilek modan dagoena
egiten dute, aginte postuetan
gizonak daude.

IAk ez du beti
egia esateb,
probableena
esaten du. EZ
FIDATU!

OLATZ ARBELAITZ GALLEGO

Gure ingurua obetzeko lan
egiten dugu: Ezkuntza,
osasuna...Pertsonak
zaintzea garrantzitsua da!

Informatika desentxufatu!
Intelligentzia artifiziaia
ondo dago, baina papera
eta artkatzarekin
pentsatzea garrantxitsu
da ikasketetan, lanean,...

Niko Zubizarreta
Martin Gonzalez
Izar Rodriguez
June Bergara
Libe Gajate
Amets Azpiazu

ZIORTZA **AGIRREZABALA**

Datu pertsonalak:

Martxoak 20an egingo ditu 29 urte. Oreretan bixi da. 14 urtetik 17 urtera arraunean ibiltzen zen eta oso gustoko du tiramisua.

Hobby-ak:

Sukaldaritza, joskintza, eskulanak eta Euskal dantzak.

Tesia:

Ziortza lau urtez egon da bere tesi ikerketa egiten. Ondoren, honi buruzko argitalpen bat egin behar du.

Lana:

23 urte zeuxkanetik, zientzialaria lanetan dihardu. Lan honetan hasi aurretik, besteak beste, Eroskiko kajera munduan ibili da.

Informazio gehiago:

Pipeta eta mikroskopioa dira gehien erabiltzen dituen lan tresnak. Bere egunerokoa lanean, produktu arriskutsuak erabiltzen ditu, ala nola, Etidio bromuroa (ETB-r) eta beste batzuk. Aipagarria da, kimika munduan, beste hainbat zientzietan bezala, gehien erabiltzen den hizkuntza ingelesa dela.

Egileak

***Oier Bengoetxea,
Oinatz Albisu,
Natalia Dandu eta
Arantxa Aali Salem***

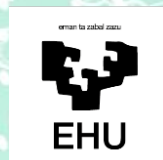

***IKAZTEGIE TAKO
HERRI ESKOLA***

Egileak:
ITZAI OZAITA
LIBE ZUBELDIA
MALEN ARTOLA
MOULUD MOULUD
ANARTZ LABAYEN

Ikaztegieta Herri Eskola.

Bizitza

Martxoak 20ean 29 urte beteko ditu.

Errenterian bizi da.

Donostiako kimika fakultatean egin zituen ikasketak, ondoren

Plentziako Itsas Estazioan

ingurumen kutsadura eta

toxikologiako masterra egin zuen.

Lana

4 urte pasa zituen proiektu bat egiten.

Orain bere Tesia garatzen ari da

kimika fakultatean, EAEko

kostaldeko itsas onddoak haztertzen.

ETBr du produkturik arriskutsuena.

Pipeta eta Mikroskopia erabiltzen ditu gehien.

Hiru proiektu egin ditu.

Ziortza Agirrezabala Urkia

Egunerokoa

Oso gustora dago bai bere lanarekin eta baita bere lankideekin.

Lanetik kanpo gauza asko egiten ditu: zeramika, dantza, jostintza...

Sukaldean ere asko ibiltzen da Tiramisua egiten.

Berak dioenez, gauza asko egiten ditu eta leku guztietara berandu iristen da.

Bitxikeriak

Duela bost urte, Hibaiko taldean arraunean ibiltzen zen.

Joskintzan eginiko proiektuetatik, bere aitaren gabonetako atorra da kuttunena. Erosketak egitean kontu handia izaten du, produktuen egoera egokia dela ziurtatuz.

Proiektu bat bukatzen duenean bere laneko enpresaren ondoan dagoen tabernara joaten da bere lankideekin kroketak jatera.

PIPETA

ZIORTZA AGIRREZABALA

Unai Arteaga, Goar Gil, Jare Alberdi,
Haizea Uriarte eta Oihan Rementeria
Ikaztegietako Herri Eskola

Datu pertsonalak

28 urte dauzka.
1997/03/20an jaio zen.
Gaur egun Oreretan bizi
da.

Hobby-ak

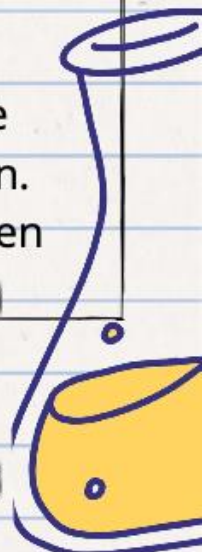
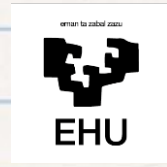
Bere hobby-ak hauek dira:
Eskulanak, Euskal dantzak,
sukaldatzea (espezialitatea
Tiramissu-a)...

Lana:

18 urterekin bukatu zuen ikasten. Bere lehenengo lana
18-19 urterekin izan zen, Eroski supermerkatuan. 23
urterekin zientzia munduan sartu zen. Gaur egun,
Oreretan lana egiten du. Lizuna, mikrobioak, onddoak,
orokorrean mikro izaki bizidunak aztertzen ditu. 300 onddo
aztertu ditu. ETBr-a da berak erabili duen substantziarik
arriskutsuena.

ANEKDOTA:

Egun batean, Ziortza bere zuzendariarekin
(emakumea) eta ikasle mutil gazte batekin Basque
Culinary Centerrean lagin batzuk hartzera joan ziren.
Bertan, galderak ikasle mutilari zuzenduak izan ziren
bakarrik.

KATTIN DASSANCE

1. Bere bizia

Kattin Dassancek 29 urte ditu eta Hiriburun bizi da. Bordalen unibertsitatean matematika fundamentalak ikasi ditu, eta ondotik, Paueko unibertsitatean matematika aplikatuak. Kirola maite du.

3. Gogoeta

Kattinek matematikekin lan egin nahi zuen; eta atzeman du maite duen lana HUPI enpresan, bertan euskaraz mintzatzen baita, eta matematikak erabiltzen direlako. Ikasi dugu bere enpresan datuak erabiliz lan egiten dutela eta informatika ikasi duela lan eginez. Gainera, HUPIn, neska eta mutikoen lansaria orekatua da.

2. Lanbidea

Kattinek HUPI enpresan lan egiten du.

Plazera hartzen du bere lanean bi arrazoiengatik:

- Matematikak baitira
- Hemengo enpresa bat baita eta euskara sustengatzen duelako.

Kattinek aipatu digu enpresa batzuetan gizonen konfiantza erakusten dutela eta horren bidez baldintza onagoetan lan egin dezaketela. Baina HUPI enpresan orekatu dituzte lansariak. Kattinek datuak erabiliz helburu batzuen inguruan lan egiten du baina adimen artifizialak erabiltzea ez dela beti fidagarria azpimarratu du.

N. A. M. J. M. S.

$$\sum_{k=0}^{+8} \frac{(k-1)^k}{2k+1}$$

1. Bere bizia

Guregana etorri den zientzialaria Kattin Dassance deitzen da. 29 urte ditu eta Hiriburun handitu da. Oihana ikastolan hasi zen Baionan, gero, Kanboko Xalbador kolegioan segitu zuen. Geroago, Bernat Etxepare lizeora joan zen. Ikasketa denboran gehienetan nota onak zituela azpimarratu digu. Txikitatik matematikak maite ditu, orduan Bordaleko unibertsitatean sartu zen ondotik matematika fundamentalak ikasteko. Baina Bordalen segituz irakasle izateko bidea hartuko zuen, beraz, Pauera joan zen matematika aplikatuak ikasteko eta zientzialari bihurtzeko. Kirola ere anitz maite du eta plazer anitz hartzen du bere lanean.

2. Lanbidea

Ikasketak bukatzean, Euskal Herrira itzuli zen eta HUPI enpresan sartu zen datu zientzialari gisa. Helburu batzuetara iristeko, azterketak egiten ditu datuak erabiliz. HUPI enpresan 13 lankide dira. Kattinek frantsesa eta ingelesaz gain, ahal duenean euskara baliatzen du.

3. Gogoetak

Kattinen lantegian erran daiteke oreka bat lortu dutela 5 neska eta 8 gizon baitira, eta ez da lansari ezberdintasunik. Zehaztu du hala ere, denetan ez dela egoera bera eta desoreka handiak badirela arlo horretan zientzia munduan. Guk uste ez genuen bezala, Kattin ez da amantala txuria duena eta nahaste kimikoak egiten dituen.

AUPA
EMAKUMEAK
ZIENTZIAN!!!

HUPI

GORANE SANSIÑENA

1

Noiz eta non jaio zinen?

Iruneen, Abuztuak 8an(2000).

2

Txikia zinenean espero
zenuen zientzilaria izatea?

Ez, abeslaria edo artista izatea.

4

Zein da zur aurkikuntzarik handiena?

*Orain egiten ari naizen proiektua: tirita hobeago
batzuk.*

3

Zure gurasoak jabetu zirenean
nola erreakzionatu zuten?

Oso pozik jarri ziren

5

Erreza edo zaila egiten zaizu
zientzilaria izatea?

Erreza ,taldeka delako

6

Zer da zientzilaria
izatea?

Asko pentsatzea eta ikertzea.

7

Zure esperimentuak ondo ala
gaizki ateratzen dira?

*Momentuz ondo,baina denbora asko
behar da.*

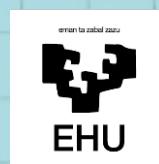

LA ANUNCIATA IKASTETXEA

Oihan Alvarez
Odei Lopez
Erik San Martin
Oihana Campos

Gorane Sansiñena

- 1.Noiz jaio zara?Eta non?
- 2.Zein unibertsitatetan ikasi dituzu zientziak?
- 3.Noizbait bidaiatu duzu lanerako?
Eta nora?
- 4.Zein izan zen zure esperimentu inportanteena?
- 5.Nork lagundu zaitu zure karrieran?
- 6.Emakumea izatea zaila egin zaizu zure lanean?
- 7.Animaliekin esperimentatu duzu?
Eta ze animaliekin?

La Anunciata Ikastetxea

- 1.Abuztuaren 8an jaio nintzen Irunen.
- 2.Donostiko unibertsitatean.
- 3.Bai, Inglaterrara.
- 4.Tiritak sendatzaileak dira
- 5.Nire gurasoak.
- 6.Ez, baina oraindik emakumea izatean zure ideiak dudatan jartzen dituzte batzutan.
- 7.Oraindik ez, baina zelulekin bai

Daniela Ramirez,Hodei Bogaz,Enea Terroso,Dani Gonzalez

GORANE SANS IÑENA

Kaixo, ni Gorane Sansiñena naiz. Kimikoa naiz. Irunen bizi naiz. Bost hizkuntz hitzegiten ditut: euskera, gaztelera, ingelesa, alemana eta italiarra. Leku askotan egon naiz, baina, bidai gustokoena Alemania izan da. Orain doktoregoa ikasten ari naiz. Gehien kostatu zaidan proiektua ingeleseko proiektu bat

Eduard Hoyes
Paula Monasterio
Ander Torres
Ariadne Vidueiros

izan da. Txikitan aktorea edo abeslaria izan nahi nuen. Nire zientzialari gustukoena George Malliarainrekin da.

Lan asko egin dut taldeka, baina, gustukoena Indiako jendearekin izan da. Ez dut inoiz pentsatu nire lana uztea. Gradua bukatu ondoren Euskal Herritik kanpora joango naiz lanera.

La Anunciata Ikastetxea

GORANE SANSIÑENA

Zein izan zen zure lehenengo lana?

Nire lehenengo lana izan zen irakasle partikularra 18 urtekin, eta gero McDonaldsen lan egin nuen 21 urtekin.

La Anunciata Ikastetxea

Noiztik dituzu gustoko zientziak?

Niri txikitatik gustatu zaizkit zientziak. Gainera eskolan bakarrik gustatzen zitzaidan Mate eta Natura.

Zein da zure proiektu gustokoena? Eta orain zein egiten ari zara?

Nire proiektu gustokoena Ingalaterrako bat izan da (azaleko beste geruza berria). Orain tiritita bat egiten ari naiz odola gelditzeko eta azala berritzeko.

Zenbat hizkuntza hitzegiten dituzu?

3 hizkuntza: "gaztelera, euskera eta ingelesa". Eta beste bi pixkat: "Italianoa eta Alemana".

Zer izan nahi zenuen txikitan?

Nik txikia nintzenean artista izan nahi nuen (abeslaria eta aktorea). Duela 3 urte, nik 22 urtekin, egin nuen nire dokumentala inportanteena eta nire gustokoena: "Irun 1522".

Alejandro Sanchez
Eider Villaron
Stefy Tierra
Nadia Georghies

OIHANE ALTUBE

BERE BIZITZA

24 urte ditu eta emakume zientzilaria da. Bergaran joia da 2001ean, Mariaren Lagundian ikastetxean ikasi zuen eta bertan DBHn egin zuen bere lehen esperimientua biologiako irakasgaian.

Zer ikasi du?

- Biologiako gradua.
- Master bat (Urte batekoa)
- Master bat (Urte bat)
- Doktoretza.

Biokimikan aditua

Antibiotikoen eta bakterioen erresistentzia edo frogaketa ikertu.

EHU

Zientzilariaz gain
irakaslea izan nahiko
zuen.

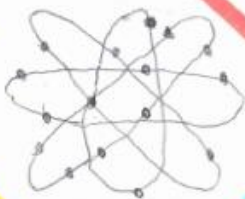
Gaur egun

Donostiako kimikako fakultatean egiten du lan. Laborategian behar den materiala: Bata, eskularruak eta beharrezkoa denean betaurrekoak. Geroz eta emakume gehiago egiten dute lan zientzian eta Oihaneren taldean emakume asko daude, hori poztasuna erakartzen dio. Otsailak 11 ospatzen dute.

ZERGATIK ZIENTZIA

→ Haurra zenean hainbat galdera zituen buruan zientziarekiko, baina ez zuen erantzunik bilatzen. Ondoren, DBHn argiago izan zuen ikasketak zientzia arlotik burutuko zituela. nire hitzekin

Zer arlotan egiten du lan?

Fisikaria da, baina unibertsitatean irakaslea ere.

Berak aipatutako esaldiak:

- Materialen garrantzia
- Super errekeen temperatura kritikoa igo
- Helioa garrantzitsua da horrelako asmatzeak egiteko
- Saila: Polimero eta Material Aurreratuak: Fisika, Kimika eta teknologia

Zer tresna teknologikoa erabiltzen dituzte?

- Ordenagailu Kuantikoa Donostian
- Mikroskopia tunela
- Lan honen ezaugarriak:
 - Lanaren gilexibilitatea
 - Mundua ezagutu
 - Emakumeen garrantzia ikerkuntzan.

Berak emandako aholkuak:

- TXIKIA EZ SENTITU INOIZ
- GUZTIAK ZIENTZILARI IZAN GAITEZKE

Beste zientzialari batzuen izenak:

-CECILIA PAINE	-IRENE CURIE
-SARA BARSA	-CELIA ROJERO
-BEATRIZ MARTIN	

La☆Salle

Maider ormaza Fisika nahiago du kimika baino. Berak unibertsitatean hasi zen fisika ikasten eta orain irakaslea da.

Maider Ormazak beste pertson batzuekin egiten du lan, zelula oso txikiak ikusi ditu mikroskopio espezial batekin.

MAIDER ORMAZAK

Zer arlotan egiten du lan?

- Fisikaria da.
- Irakaslea unibertsitatean.

Zer tresna teknologikoak erabiltzen dute? Ordenagailu kuantikoak. Donostin Mikroskopio tunela.

EGILEAK: Naroa, Alaitz eta Arianna

Lan honen ezaugarriak:

- Lanaren flexibilitatea.
- Mundua ezagutu.
- Emakumen garrantzia ikerkuntzan.

Eman dizkigun aholkuak: Txikia ez sentitu inoiz. Guztiok zientzialariak izan gaitezke.

ZEIN DA OHIANE

24 urteko emakume zientzialaria da.

- Bergara jaioa: Mariaren Lagundian Ikastetxean ikasi zuen eta DBHn egin zuen bere lehengo esperimentea Biologiako irakasgaian.
- Ondoren, Biologiako gradua ikasi zuen EHUn. Horri jarraituz, 2master eta azkenik orain Doktoretza.

BIOKIMIKAN ADITUA

Antibiotikoen eta bakterioen erresistentzia edo frogaketa ikertu

GAUR EGUN

Donostiako Kimika Fakultatean egiten du lan

*LABORATEGIKO MATERIALA-bata, eskularruak, betaurrekoak (batzuetan)

*Geroz eta emakume gehiago daude zientzian, Oihaneren taldean emakume asko eta horrek poztasuna ekartzen dio.
*Otsailak 11.

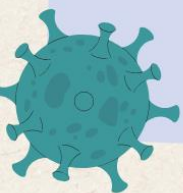
BESTELAKOAK:

- BBVA saria irabazi zuen GALIZIAKO kongresu batean.
- Eusko Jaularitzak dirulaguntza eman dio ikerketak egiteko.
- Bere aisian, lagunekin eta familiko kideekin egotea gustatzen zaio. Bidaiatzea eta mendira joatera ere.

LANEAN GEHIEN GUSTATZENAIONA:

Berak ateratako hipotesi edo ideiak frogatzea eta emaitzak positiboak/onuragarriak izatea.

OHIANE ALTUBE

Oihane Altube

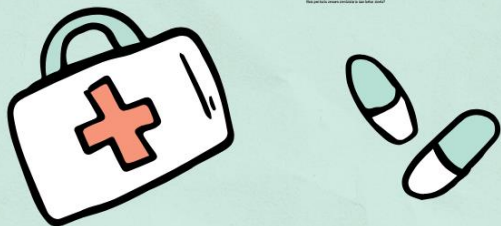

- Noiz hasi zuen zientzialari bezala lan egiten?

2023-2024. urtean hasi zen zientzialari bezala lan egiten.

Noiz pentsatu zenuen zientzialaria izan behar zinela?

DBHen hasi zen pentsatzen zientzialaria izan behar zela

- Zer egiten du bere lanean?

Antibiotiko desberdinak, kurak, esperimentu, teknikak.....

Bere lagunak eta buruzagia

Bere buruzagia

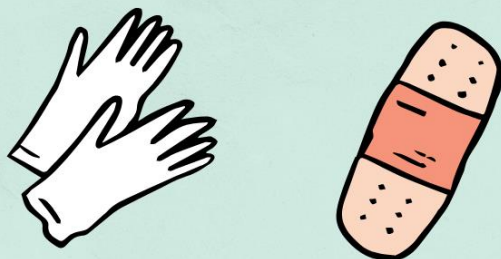
Libe Arana Urrieta deitzen da.

Bere buruzagia

Libe oso jatorra da eta beti dago prest beste laguntzeko.

Dauka lagunak asko.....

- Laboratorion denak die neskak ezik mutil bat.

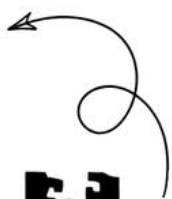

- Zer jartzen du laborategin?

Bata zuri bat eskularruak eta batzuetan betaurrekoak

Gaur egungo kargua
EHUko irakasle
titularra Polimero
eta Material
Aurreratu
Sailean.

EHU
Euzko Herriko Unibertsitatea
Universidad del País Vasco

2013an lortu zuen
doktoregoa, lur
arraroen eta metal
nobleen
gainazaleko
konposatuei
buruzko tesi
batekin.

Zientzia

EMAKUME ZIENTZALARIA

Fisikoa + Irakaslea

Maider Ormaza
Bilbon jaio zen.

Erik Arocena

MAIDER ORMAZA SAEZMIERA

2025eko martxoan, Maria Blancorekin batera, "Materialen kodea deszifratzen" artikulua zientifikoa argitaratu zuen, non propietate espezifikoak dituzten materialen diseinua aztertzen duen.

Maider Ormaza

Emakume zientzialaria

2013an doktoregoa
lortu zuen bioaraba
ospitalean

IRAKASLEA + NANOFISIKA

Nanofisika ikasi
zuen.

Irakaslea izan zen UPV/EHUko
Kimika Fakultatean,
GUIPUZKOKO
KANPUSEAN.

MAIDER

ORMAZA

① DATUAK:

Zer arlotan egiten du lan? Fisikaria da Materialen garrauntzia super eroaleen tenperatura Kritikoa igo zer tresna teknologikoak erabiltzen dituzte? ordenagailu kuantikoak Donostian Mikroskopia kuantikoa

Lan honen eragozgarriak Lanaren Flexibilitatea mugatua

Eragotzi Emakumeen Garrauntzia ikerkuntzan txikia ez sentitu inoiz Guztian Zientziari izan gaitetzake.

Aupa emakume zientzialariak!

③ ESALDIAK:

Materialen garrauntzia teknologia.

GUZtiok ikerlari izan gaitetzake. txikia ez sentitu inoiz.

② BESTE DATU BATZUK:

Saila: Fisika, Kimika eta teknologia.

Zentroa: Kimika Fakultatea

Campus: Gipuzkoa

Doktorego programa: Nanoezilatzen eta Material Aurrerakuntza fisika.

Jakintza - arloa: Zientziak.

Arla: Materia kondentsatzen fisika

Ikerketa taldea: NPL Nanophysics lab Donostia: Gaitza-

zalen zientziarik gailonera.

2025 proiektua:

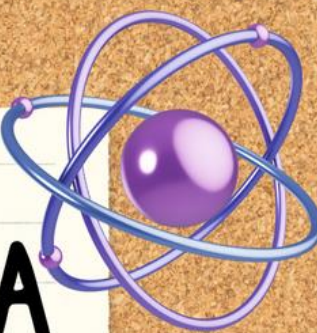
Tailoring 2D Materials by Molecular Intercalation

④ BESTE ZIENTZIALARI BATZUK:

- Irene Curie.
- Sara Barja
- Celia Rajero.
- Cecilia Poinc.
- Beatriz Martinez
- Martina

Esateak: Maddi, Helene, Elena eta Denisa

MAIDER ORMAZA

Maider Ormaza Saezmiar
Euskal Herriko
Unibertsitateko (EHU)
Irakasle agregatua da.

Bere ibilbide akademiko eta
zientifikoa Fisika, Kimika
eta Teknologia arloetan
garatu du, zehazki Materia
Kondentsatuaren Fisikan

EMAN DIZKIGUN
AHOLKUAK

- Txikia ez sentitu inoiz
- Guztiak zientzilari izan gaitezke.

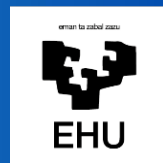

LANAREN
EZAUGARRIAK

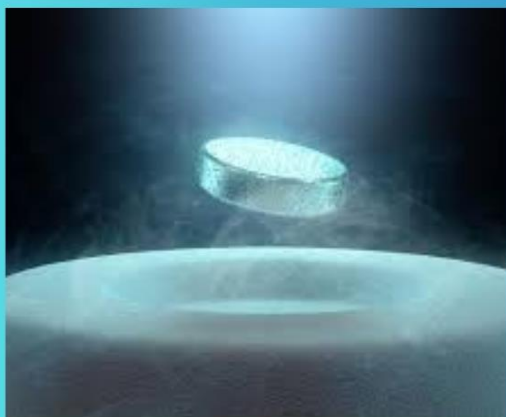
- Lanaren flexibilitatea.
- Mundua ezagutu.
- Emakumeen garrantzia ikerkuntzan.

MAIDER ORMAZA

SUPER EROALEA

MIKROSKOPIO TUNLA

TXIKIA EZ SENTITU

EMAKUMEEN GARRANTZIA

EMAKUME ZIENTZIALARI BATZUK

ORDENAGAILU KUANTIKOA

01. IRENE CURIE

02. SARA BARJA

03 VERA RUBIN

OIHANE ALTUBE

La★Salle

Oihane Altube 24 urteko zientzilaria da. Bergaran jaioakoa.

ZER EGITEN DU ETA

NON?

Mariaren Lagundian ikastetxean ikasi zuen.
Biologiako gradua ikasi zuen EHUn. Horri
jarraituz, 2 Master eta azkenik orain
doktoretza egiten ari da.

Doktoretza bukatzea eta ondoren,
munduko zientzian sartu zen,
esperimentuak egiteko.

Antibiotikoen eta bakterioen
erresistentzia probatzen dute, eta
ikertzen dute. Donostiako Kimika
Fakultatean egiten du lan.

ZERGATIK ZIENTZIA?

Haurra zenean hainbat galdera zituen buruan
zientziarekiko, baina ez zuen erantzunik bilatzen.
Ondoren, DBHn argiago izan zuen ikasketak
zientzia arlotik burutuko zituela.

Geroz eta emakume gehiago daude zientzian.
Oihaneren taldean emakume asko daude eta
horrek poztasuna erakartzen dio.

BESTELAKOAK: BBVA saria irabazi zuen Galiziako
kongresu baten. Eta bere dembora librean
famihiarekin eta lagunekin gustatzen zaio egotea.

EMAKUME ZIENTZIALARIA

• BERE BIZITZAREN LABURPENA

Oihane Altube 24 urteko zientzialari oso on bat da. Bergaran jaioakoa da (Gulpuzkua), Mariaren lagundian ikasitakoa da, DBHean hainbat galdera zeuzkan zientziari buruz eta ez zituen erantzunik aurkitzen orduan zientzialaria izatea erabaki zuen. DBHean ere bere lehenengo esperimientua egin zuen, Eta orrican aurrera zientzilariko karrera ateratu zuen. Biologiako gradua EHU-n. Horri jarraituz, 2 Master eta azkenik orain Doktoretzako karrera ari du.

Zer egin edo pasa du	Noiz
Nahi zuen zientzialaria izan	DBH 2
2 Master bat biomolekula eta bestea irakaslea izateko	23-24 urtekin
karrera 4 urte	18 urtetik 22ra

Zergatik nahi zuen zientzialari izan: DBHean galdera asko zeuzkan, eta ez zeuzkan erantzunik. Kuriosidade hori gainetik kentzeko zientzialari izatea deziditu zuen.

Sariak:

- BBVA saria irabazi zuen GALIZIAKO kongresu batean.
- Eusko Jaurlaritzak dirulaguntza eman dio ikerketak egiteko
- Bere aisian, lagunekin eta familiko kideekin egotea gustatzen zaio. Bidaiatzea eta mendira joatea ere.

Konklusioa: Oihane Altube 24 urteko zientzialaria da 2 master ateratu du bat irakaslea izateko eta bestea biomelekua da, 12 urtekin nahi izan zuen zientzialaria izan, bere ametsa lortzen hari da doktoretza bukatzen.

Oihan, Enetz, Danel eta Steysi

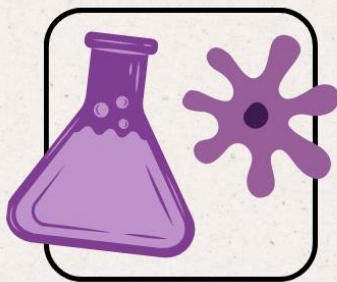

BERE BIZITZA

OIHANE ALTUBE

EGILEAK: Noa R, Unax eta Yago

01. BERE LEHENENGO TAUPADAK

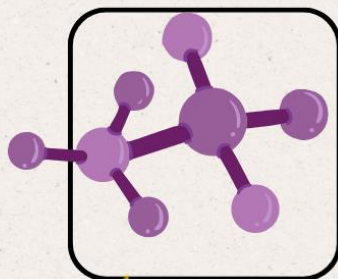
Oihane Altubek 24 urte ditu, Bergaran jaiotakoa, Mariaren lagundian ikastetxean ikasitako. DBHan bere lehenengo esperientzia egin zuen biologiako irakasgailan. Ondoren biologiako gradua ikasi zuen EHUn. Horri jarraituz 2 master eta azkenik orain Doktoretza egiten ari da.

02. GAUZA GUZTIAK ORAINTXE HASI DIRA

Donostiako Kimika Fakultatean egiten du lan.

Laborategian bata txuri bat erabiltzen du, eskularruak eta betaurrekoak (batzuetan).

Gaur egun antibiotikoen eta bakterioen erresistentzia edo frogaketa ikertzen ditu.

03. BERE AZKENEKO TAUPADAK

Zergatik zientzia? Haurra zenean hainbat galdera zituen buruan zientziarekiko, baina ez zuen erantzunik bilatzen. Ondoren, DBHn argiago izan zuen ikasketak zientzia arlotik burutuko zituela.

La Salle
Beasain

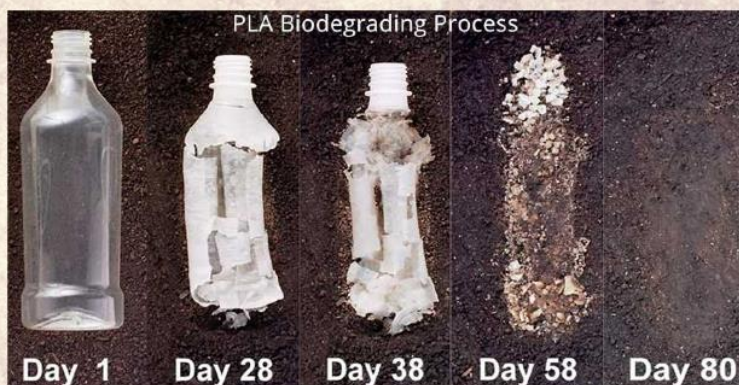

CEIP MENDIOLA HLHI

Nora Aramburu

Nora Aramburuk 40 urte ditu. Unibertsitatean Kimika ikasi zuen. Plastikoa biodegradablea ikertzen ari da. Bere familian zientzialari bakarra da. Bere erreferente nagusia Stephanie Kwolek da, kevlar plastikoa asmatzailea.

Bideodegradagarria den plastikoak ez kutsatzeko balio du eta eguneko pausoetan desagitzen da

PLASTIKOZ BETETAKO ITSASOA:

Itsasoa plastiko biodegradagarriarekin

Saul, Rayan, Abou, Ibai
Mendiola ikastetxea

Emakumeak ere zientzialariak
izan daitezke

NORA ARAMBURU

Datuak

- Jaiotze-data: 1985
- Lanbidea: Zientzialaria da, plastiko biodegradagarriak ikertzen ditu

MUNDUKO EMAKUME ZIENTIFIKOAK, DENA LOR DEZAKEZUE.

Bitxikeria:

22 urte zituenean hasi zuen zientziaren ibilbidea.

Stephanie Kwolek estatu batuarra izan da bere errenferentea, Kevlar-aren sortzailea.

Plastikoaren ondorioak: fauna oso gaizki dago plastikoa itsasora iristen delako, arrainak jaten du plastiko hori eta gero gure plateretara iristen da.

NORA ARANBURU

Informazioa

Nora Aranburu emakume zientzialaria da, 40 ute ditu eta 22 urtekin hasi zen lanean. Bere familiako zientzialari bakarra da.

Ibilbidea

Kimika ikasketak egin zituen. Gaur egun, Unibertsitateko laugarren mailako irakaslea da. Plastikozko polimero biodegradableak ikertzen ari da.

Zer ikertzen du?

Plastikozko polimero biodegradableak ikertzen ari da. Bere ikerketaren helburua **mundua plastikoekin ez kaltetzea eta ez kutsatzea da.**

Plastikozko polimeroei eta mikroplastikoei buruzko informazioa:

Plastikozko polimeroen arazo nagusia ingurumenean duten iraunkortasuna eta haien degradazio motela da, eta horrek kutsadura krisi globala sortzen du. Gehienak ez dira mikroorganismoen bidez biodegradagarriak, beraz, ehunka urtez geratzen dira ekosisteman.

Jarraitu zure ametsak eta lortuko duzu!
Zientzialaria izatea ez da gizonentzat bakarrik, emakumeentzat ere bada.

Haizea, Fiorella, Camila, Aimar eta Abraham.
Mendiola ikastetxea, LH6

ANDREA CID SCIENTIST

Interviewers: Libe, Izar,
Madjiguene, Eneka and
Inhar.

Oikiako
ESKOLA

EHU

PERSONAL

INFORMATION:

Andrea Cid is a scientist from
Zarautz.

She works as a researcher at the
Faculty of Chemistry in Donosti,
where she studied.

She is 23 years old.

She plays football in the Basque
League as a defender.

Her favourite food is pizza.

She has two cats.

TIPS

Never give up on your dreams.
Working hard and believing in
yourself is very important.

Study what you like and enjoy what
you do.

Both men and woman are very
important for professional fields.
Travelling is an amazing opportunity
to learn about many interesting
people.

WHAT DOES SHE DO?

Andrea Cid makes materials for
implants. They are small
objects that doctors put inside
the body. They help people feel
better or stay healthy. Some
implants help people move or
hear better. They are made to
be safe for the body. She makes
these implants to help people.

WHY DID SHE BECOME A SCIENTIST?

She had doubts about what to study: Languages or Science.

She was always very curious.

She liked to ask why things happen and they work.

She wanted to find answers and understand the world around
her, so she decided to become a scientist.

AINHOA OKARIZ

Ainhua okariz ingeneritzako zientzilaria da, hau da, zerbait berria sortzen denean berak aurkezten du.

Ingeneritza indrustialean sakon egin du lan eta bere ikasketak 5 urte eta 6 hilabetekoak izan dira.

Etengabe galderak egiteko pertsonak bazarete, animatu zientzia ikastera, neskak!

Ainhua Okarizen mezu garrantzitsuak

Gustatzen zaizuna egiteko zure buruari barrerarik ez jarri!

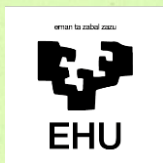

Oraingo enpresan 23 urte darama eta 3 urte damatza ingeneritza horretan.

2002-2008 diseinua eta kalkulua ikasten izan da Belgikan eta hemen. 2008tik 2017ra ingeneritza fabrikazioan izan da. 2017tik 2022ra erosketa arduraduna izan da. Orain, 2022tik 2026ra materialen zientzia eta teknologia berrien ingeniaria da.

Gaur egun Gamesa Gearboxen egiten du lan Inginiari. Ahal duten azkarren eta propitate gehiagorekin lan egiten saiatzen dira.

AMAIA URKOLA

1 - ZENBAT URTE DARAMATZU LAN HONETAN?

25 urteko abentura luze honetan nabil!

2 - GUSTATZEN AL ZAIZU ZURE LANA?

Bai, nire lana beti izan da nire pasioa.

3 - TXIKITATIK DITUZU GUSTUKO LANDAREAK?

Bai, landareek betidanik liluratu naute!

4- ZEIN DA ZURE LANDARERIK GUSTUKOENA?

Haritza da nire landarerik gustukoena,
maite-maiteena!!

5- ZURE SEME ALABEK ZIENTZIALARIAK IZATEKO GRINA AL DUTE?

Ez, zientzialari izatea ez dago haien zerrendan!

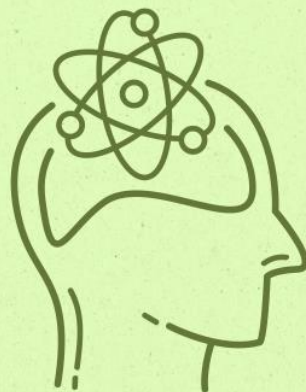
6-ZEIN IZAN ZEN ZURE LAN EGUN GOGOKOENA?

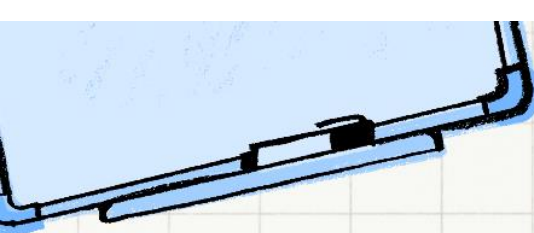
Egun batean, mendian, zuhaitz bat bota behar genuen
eta, halako batean, alde batean jarri nintzen eta zuhaitza
nire gainera erori zen!

(BATERE MINIK GABE ATERA NINTZEN)

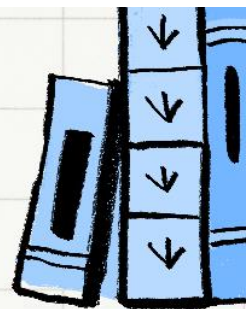
ZEIN DA ZURE LANAREN HELBURUA?

Nire lanaren xede
nagusia landareen
gaixotasunak
ikertzea da,
naturari
laguntzeko!

ANE

BORDAGARAY

**1-ZAILA EGIN AL ZAIZU
ZIENTZILARIAREN KARRERA?
ZAILA BAINO GEHIAGO LUZEA
EGIN ZAIT ETA BEKA LORTZEA
ERE ZAILA EGIN ZITZAIDAN.**

**3- ZEIN IZAN DA ZURE
ESPERIENTZIARIK
DIBERTIGARRIENA?
IKERKETAK EGITEKO
BIDAIAITU ETA JENDE
BERIIA EZAGUTZEA DA
DIBERTIGARRIENA**

**5-BA AL DAUKAZU
ANEKDOTA
BARREGARRIREN BAT?**

**NI RE URTEBETEKO LAN
BATEKIN FAILO TXIKI BAT
IZATEAGATIK URTEBETEKO LAN
DENA ERREPIKATU BEHAR IZAN
NUEN. URTE BAT ZABORRETARA
BOTATZEA BEZALA IZAN ZEN.**

**2-LABORATEGIAN BA
AL DAUDE NESKA
GEHIAGO?
BAI, BADAUDE
NESKAK. BATEZ ERE
KIMIKAN DAUDE
GEHIAGO**

**4- NOIZ HASI
ZINEN
ZIENTZILARIA
IZATEN?**

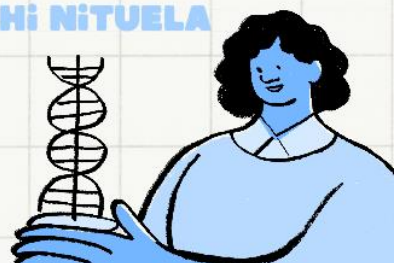
**KIMIKAKO LIENTZIATURA
EGIN ONDOREN MASTERRA
EGIN BITARTEAN IKERKETA
MUNDUAN HASI NINTZEN
ETA HOR HASI NINTZEN
ZIENTZILARI IZATEN.**

**6-ZERGATIK
AUKERATU ZENUEN
ZIENTZILARI IZATEA?**

**BETIDANIK GUSTATZEN ZITZAIZKIDAN
ZIENTZILARIEN KONTUAK, BERAZ,
AUKERATZEKO GARAIAN ARGI
NEUKAN KIMIKA ALA BIOKIMIKA
AUKERATU NAHI NITUELA**

Orioko
Herri
Ikastola
ORIO GARA

ARANTZA MURIANA

**NOLA JAKIN ZENUEN
ZIENTZIALARIA
IZAN NAHI
ZENUELA?**

13 urte nituenean nire aitak Marie Curiren liburua oparitu zidan. Orduztik zientzia mundua ezagutu nahi izan nuen.

**NON EGITEN
DUZU LAN?**

Biobide enpresa bioteknologikoan egiten dut lan. Donostian eta Bostonen Laborategiak ditugu.

**ZER AZTERTZEN DUZUTE
ZURE LANEAN?**

Arrai zebren arrautzekin egiten dugu lan. Medikamentu berriak arraiei eman eta gaixotasunak era seguruan sendatzen dituzten ikertzen dugu.

**ZE IKERKETA IZAN
DA ZURETZAT
GARRANTZITSUENA?**

Nire ikerketa garrantzitsuena, arraiei tumoreak jarri eta medikamentuak kantzerraren kontra aztertzea izan da

**ZENBAT EMAKUME
ZAUDETE ZURE LANEAN?**

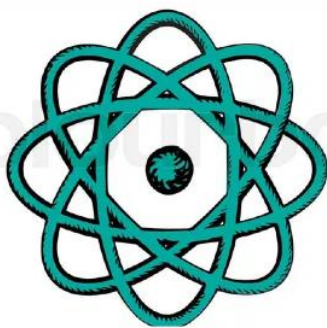
Lehen gehienak gizonak ziren baina orain nire laborategian %85a emakumezkoa da

ETORKIZUNeko ZIENTZILARIAK

Ixaskun Carton

Kimika elikagaiak ikasi zuen eta 2002. urtean bukatu zituen ikasketak, 2004. urtean lanean hasi zen.

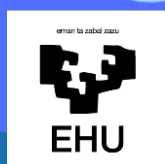

Ingurumen zientzia arloan dabil lanean adibidez ibaietako uraren kalitatea aztertzea da eta ibai batean ura kalitate onekoa bada presak kentzen dituzte.

Ez du inoiz lan zehatz bat eduki. 2004. urtean doktoradutza ez zuen bukatu albo kalte batzuentatik. Hori izan du oztoporik handiena.

Txikitatik gehien gustatu zaizkion gauzak biologia, kimika eta matematika izan dira eta nola Donostian kimika ikasteko aukera zuen kimika elikagaiean espezialitatu zen.

Ez du inoiz saririk irabazi baina 5 artikulu ditu, 1, izokinaren ingurukoa. 2, arrain olioaren inguruan bi egin ditu. 3, eta aire gorputzeko bi proteinen inguruan beste bi argitaratu ditu.

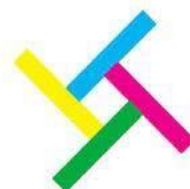

Ane, Jare, Laiene, Intza eta Naia.

Orioko
Herri
Ikastola

ORIO GARA ✱

San Martin Agirre
herri eskola

OIHANE SANZ ITURRALDE

48 URTE (ANDOAIN) SORABILAN JAIOA

Ze lan egiten duzu?
Irakaslea eta ikertzailea

*San Martin
herri eskola*

Emakume izateak baldintzatu al zaitu?

Bai, nere gainetik zeuden
guztiak gizonezkoak ziren

Ze ikasketa egin zenituen?

Kimika baina ez nuen izan
argi hori ikastea

Zein izan da zure lorpen handiena?

Mikroerreaktore
bat izan zen

Oihane Sanz Iturralde

48 URTE DITU
SORABILA
AUZOAN JAIO
ZEN

BERE GAINETIK
ZEUDEN
GUZTIAK
GIZONEZKOAK
ZIREN

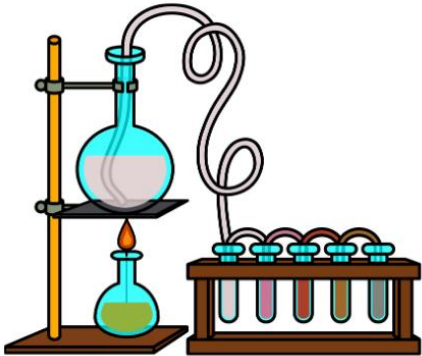
ERRETIRATU
ARTE
JARRAITZEKO
ASMOA DU

ZIENTZIALARIEK
EKARTZEN
DIZKIOTE
AURRERAPENAK
MUNDUARI

San Martin herri eskola

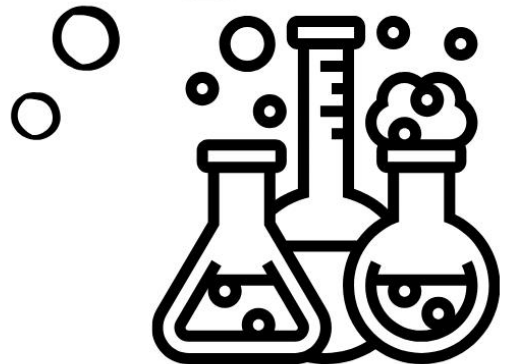
Oihane Sanz Iturrialde

**48 urte ditu eta
Andoainen jaio zen
Sorabila auzoan.**

**Ez da erreza emakume
zientzialaria izatea,
bere gainetik
gizonezkoak bakarrik
egon dira orain arte**

**Zientzilariek ez dute
soldata ona, lana
oso gustokoa izan
behar da**

OIHANE SANZ ITURRALDE

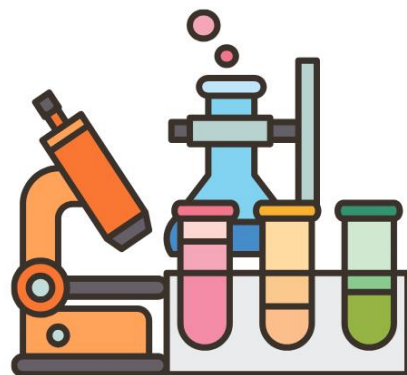

**Orain dela
48 urte jaio
zen
Sorabilan**

**Zientzilariek
mundua
hobetzen dute,
berrikuntzak
ekartzen
dituztelako.**

**Emakume
erreferenteak
falta dira**

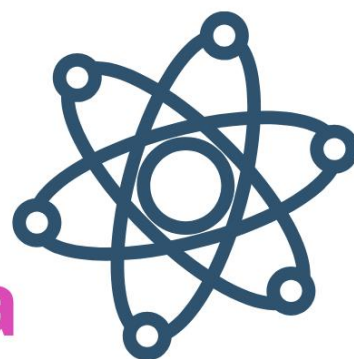

**Erretiratu
arte segiko du
zientzialaria
izaten, oso
gustoko baitu
bere lana.**

**Gustuko lana
egin behar
dela esan digu**

**San Martin
Herri Eskola**

AINHOA ALONSO

Ainhua Alonso zientzialari eta irakasle azpeitiarrari elkarrizketa bat egingo diogu. Bera geologoa da, hainbat gauza desberdin aztertzen ditu eta orain Donostiako Kimikako graduari aritzen da irakasle bezala.

GALDERAK:

1- Zein da zuk aztertu duzun zeramika zaharrena? Zenbat urte ditu?

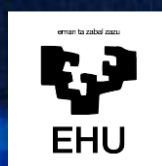
Erromatar garaiko zeramikak dira, duela 2000 urtekoak eta hor zeramika gehiago ere aztertu ditut. Euskal Herriko zientzialari bakarrak gara erromatarren zeramikak aztertu ditugunak. Bidanien ere aztertu ditut zeramikak baina zaharrenak erromatarrenak.

2- Zein da zuk aztertu duzun meteoritorik handiena? Meteorito handiak ez ditut aztertzen, handienak eskuan sartzen diren tamainakoak. Handienak museoetan egoten direnez oso zailak izaten dira aztertzen. Normalean 10-20 zentimetrokoak.

3- Inoiz aztertu al duzu dinosauroen hortzen bat? Eta hezurak? Ez, ez ditut dinosauroak aztertzen. Aztertzen ditudanak, kobazuloetako ugaztun txikien hortzak izaten dira.

4- Mamut baten letaginak aztertu al dituzu? Ez, ez ditut aztertzen. Esan dizudan bezala kobazuloetako ugaztun txikien hortzak aztertzen ditut eta mamut baten letaginak aztertzea zaila da oso gutxi daudelako eta daudenak, museoetan.

5- Geologoa ez bazinen zer izatea gustatuko litzaizuke? Albaitaria izateko aukera izan nuen baina zientziakin lotura duen zerbait aukeratuko nuke. Biologoa edo arkeologoa izaten saiatuko nintzateke.

EGILEAK: Lander, Ekai eta Nahia

Txinkorta eskola

AINHOA ALONSO

Ainhoa Alonso azpeitiarra eta geologoa da. Ibilbide zientzialari aldagarria izan du. Gehien bat arroka aztertzen ditu, nahiz eta hezurak, meteoritoak, haginak eta zeramikak ere aztertu izan dituen. Doktoretza Euskal Herriko unibertsitatean ikasi zuen. Orain Donostiako kimikako graduan aritzen da.

1. Zein izan zen zure inspirazioa zientzialaria izateko?

Niri beti kuriositatea sortzen zidan naturak, txikitatik gustatu zait. Basora joaten nintzenean zuhaitzak, harriak... gauza horiek beti gustatu izan zaizkit, adibidez garroaren puntuak kuriositatea ematen zidan. Orduan horregatik naiz geologoa, zientziarekiko jakinmina nuelako.

2. Nola jakiten duzu mikrougaztunen dieta?

Gorputz barruan elementu kimiko batzuk dauzkagu, beraien ezaugarriak ateratzen ditugu eta horrela jakiten dut beraien dieta.

3. Nola desberdintzen duzu meteorito bat arroka handi batekin?

Batzutan erraza izaten da, baina zaila denean zati bat moztzen dut eta mikroskopioan begiratzen dut.

4. Ze hezur mota aztertzen dituzu?

Animalien hezurak aztertzen ditut eta Badajoz aldeko gizakien hezurak aztertzen ditut.

5. Zein da zuk ikertu duzun hezurrik bitxiena?

Zaragozan, hezur batzuk ikertu genituen eta konturatu ginen gizonezkoek emakumeek baino haragi gehiago jaten zutela. Hori bitxia iruditu zitzaidan.

6. IA erabiltzen duzu ikertzeko?

Oraidik ez dut ibiltzen, baina datuak ateratzeko lagungarria izan daiteke etorkizunean.

AINHOA ALONSO

Ainhoa Alonso Olazabal, azpeitiarra eta geologoa da. Bere ibilbide zientzialaria aldagarria izan da: Arroka, zeramika, eraikuntza materialak, iltzeak, hortzak eta hainbat elementu gehiago ikertzen ditu. Gaur egun Donostiako kimikako graduan aritzen da.

Noiz eta zergatik hasi zinen zientzialari lanetan? Txikitatik harriak interesgarriak egiten zitzaizkidan eta nola ez zegoen mugikorra, liburutegira joaten nintzen zientziari buruz irakurtzera.

Zein da ikertu duzun harririk zaharrena? Ikasten bukatu eta gero ikerketa bat egin nuen Extremaduran, granitoak ikasi nituen orain dela 310.000.000 urtekoak.

Nola jakin dezakezu harresi bat zer arrokaarekin eginda dagoen? Normalean bertako edo inguruko harriekin eginda egoten dira.

Antzinaroan, zer tenperaturatan egosten zituzten buztinezko ontziak? Batzuk 300- 400 gradutan, beste batzuk 800-1.000 gradu eta batzuetan bi aldiz egosten zituzten.

Zein da zure ikerketarik gogokoena? Denetatik gustatzen zait baina gehien-gehien gustatzen zaidana Erromatarren garaiko zeramika dira.

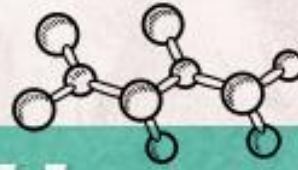
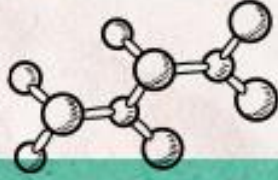
EGILEAK: MADDI, UR, NORA ETA ELAIA
TXINKORTA ESKOLA

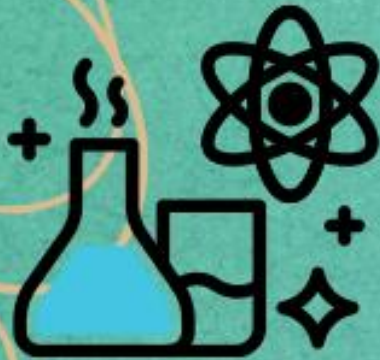

CLARA GARCÍA

ESTUDIOS

Empecé con la carrera después de bachillerato (estudié química) y luego un master.

SE VIAJA MUCHO

Yo he viajado a muchos sitios del mundo. Cuando tienes unos resultados los puedes ir a presentar a congresos. En los eventos hay mucha gente de otros muchos sitios, y compartes tus resultados para que otros aprendan y tú aprendes de otros.

CARRERA

Estuve en Estrasburgo después de la tesis. Está justo en la frontera entre Francia y Alemania. Estuve allí un año y medio. Trabajando y aprendiendo cosas nuevas.

IMPRESORA 3D

Hay diferentes impresoras 3D. Tenemos una muy grande de 1,60 m, pero hay bastante más pequeñas. La nuestra es grande porque cuando se trabaja con células. Las células tienen que estar en una campana que está dentro de la impresora para que no se contaminen y que puedan vivir.

Aiert, Arhane, Oihan y Nahia

Clara García

De pequeña:

- Quería ser muchas cosas y cambié mucho. Nunca tuve claro lo que quería hacer. No pensaba que iba a hacer lo que hago ahora.

Su carrera:

- Empecé estudiando química porque me gustaban mucho los perfumes, las cremas y las cosméticas. Pero luego, decidí no seguir ese camino. Después de la carrera sigues estudiando durante cuatro años, haces un proyecto en el laboratorio y te conviertes en doctora de investigación.

El trabajo como científica:

- Es un trabajo muy creativo. Yo trabajo con materiales y química trabajo con polímeros podría hacer que los plásticos se puedan reciclar.

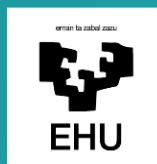

Los polímeros:

- Un material polimérico es un material hecho de polímeros. Se dibujan como espaguetis hechos de moléculas. Con material polimérico se hacen plásticos, botellas, lentillas, plásticos de coche ...

Polymat:

- Polymat se creó en 2012 y Yo llevo un año y medio ahí.

Higer, Irati,
Auritz y Unai

2 PASION

¿CON CUANTOS AÑOS TE INTERASASTE POR TU PASIÓN?

Yo creo que en bachiller, fue cuando vi más claro lo que quería. Hasta entonces me gustaban muchas cosas.

INHAR, ENERITZ,
XIMUN Y EGOI

3 TRABAJO

¿QUÉ TE GUSTA MAS DE TU TRABAJO?

De mi trabajo me gusta la parte creativa. No te puedes aburrir porque siempre hay muchos retos y tu cabeza siempre está funcionando.

1 DE PEQUEÑA

¿DESDE PEQUEÑA QUERÍAS SER CIENTÍFICA DE MATERIALES RENOVABLES?

No lo tenía muy claro y fue un poco casualidad. Acabé la carrera y tuve la oportunidad de entrar en el canal de materiales renovables. Me gustó mucho.

CLARA
GARCIA

4 MACHISMO

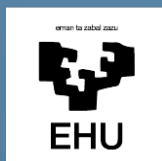
¿EN TU TRABAJO TU CREES QUE HAY MACHISMO?

Sí, todavía creo que sí, pero depende en que parte. En el área de la biomedicina, por ejemplo, de la salud, siempre hay más mujeres. Pero en campos como la física, los materiales y la ingeniería, suele haber más hombres que mujeres.

5 CREAR UN CANCER

¿CÓMO CREAS UN CANCER PARA HACER UNA INVESTIGACIÓN?

Utilizamos unas células, las células se pueden comprar. En algunos casos hay pacientes en el hospital que ceden células o sus muestras para investigación.

Clara García

¿Te gusta ser científica?

A mi me gusta mucho ser científica y me alegro seguir en este trabajo.

¿Por qué eres científica?

Me gusta mucho poder plantear preguntas y contestarlas. No es un trabajo monótono. Puedes aportar algo a la sociedad y ayudar para que encuentren nuevas curas para las enfermedades.

¿Cómo metéis cáncer en los modelos 3D?

Metemos células para hacer los modelos 3D. Hay como unas gelatinas y las células sobreviven ahí dentro. Trabajas en esos materiales para que las células estén a gusto ahí dentro y vas haciendo la forma que tu quieras.

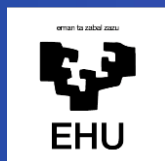
¿Qué te gusta hacer en tu tiempo libre?

En mi tiempo libre me gusta viajar, ver películas, series, leer e ir al monte y estar con mi hija.

¿Todavía sigues viviendo en Donosti?

Todavía sigo viviendo en Donosti. Estuve fuera cuando acabé los estudios en Francia. Luego volví. Tenemos la suerte de que hay muchos centros de investigación aquí.

SASHA, INTZA
MARI, EIHAR

MIREN OSTRA

Miren Ostrak Kimika fakultatean egiten du lan irakasle moduan.

Noiz hasi zinen zientziari munduan lanean?

Karrera ikasten ari nintzela azkeneko urtean. Beka bat eskatu nuen eta horrek eman zidan aukera ikasten nengoela laborategian proiektu txiki bat egiteko. Eta hori izan zen nire lanaren hasiera.

Baloratuta sentitzen al zara emakume zientzialaria izanda?

Bai, horretan suertea daukagu. Gure inguruan badaude aukerak, emakumea izatea ez da oztopo. Gure generazioan ereduak eduki ditugu aurretik. Badaude zailtasunak eta oztopoak adibidez etxeko bizitzarekin erlazionatutakoak, baina lan inguruan emakumea izatea ez da oztopo bat.

Zer izan da ikasi edo ikusi duzun gauzarik interesgarriena?

Ikasten zoazen bitartean, hasierako ikasketetan, ulertzen hasten zarenean zenbait gauza nola edo zergatik diren horrela. Hori oso interesgarria da. Zuk agian ikusten dituzu gauzak hor daudela baina ez dakizu zer dagoen hor barruan, materiaren barruan, edo kimikaren kasuan zergatik gaza bat bestearekin erreakzionatzen duen. Hori guztia ulertzen zoazenean oso interesgarria da. Eta matematikan nola ordenatu eta ulertu al diren zenbakiak jakitea ere oso interesgarria da.

Zure lantokira iritsi zinenean, ondo onartu al zintuzten zure lankideek emakumea izanda?

Bai, gure zuzendaria gizonetako zen baina beste lankide batzuk emakumeetakoak ziren. Bazeuden ni baino zaharragoak ziren emakumeak ardurak zeuzkatenak, zientziari onak zirenak eta bazeuden ereduak zentzu horretan eta giro ona zegoen.

Zer tresna erabiltzen dituzu lanean?

Materia nahiko merkeekin egiten dugu zientzia. Batez ere, ordenagailua eta ordenagailuko programak erabiltzen ditugu eta argazki kamara. Horiek ateratzen ditugun argazkiak erabiltzen ditugulako materiari buruzko eta erreakzio kimikoei buruzko informazioa zerbait ateratzen dugu. Zerbait horiek batzuetan makina handi batetik ateratzen dira eta hortik lortzen dugu informazioa. Baina batzuetan kolore bateko argazki batekin informazioa lortu dezakegu.

Zer erakarri zintuen zientzia mundutik?

Nik uste dut. Laskorainen ikasten nengoela gehien gustatzen zitzaidana zela. Arloko irakaslea zein den, asko egiten du eta nik kimikako eta fisikako irakasle oso ona neukan, oso ondo azaltzen zuena. Hori esker neri eta beste askori zientzia gustatu zitzaigun. Nik uste dut, hortik pixkanaka interesa pizten hasi zitzaidala eta gero zer ikasi erabaki behar izan nuen, bada esan nuen: "kimika gustatzen zait, ondo joaten zait eta erraztasuna daukat" eta hori aukeratu nuen.

Zer gustatuko litzaizuke aurkitzea edo aztertzea?

Jasangarritasunarekin erlazionatutako zerbait. Naturarekin lotuta dagoen eta egiten dugun erabilerarekin lotutako zerbait. Guk asko kontsumitzen dugu, eta gutxiago kontsumitzeko eta gutxiago kutsatzeko zerbait aztertzea eta aurkitzea gustatuko litzaidake.

Zergatik gustatzen zaizu zientziari lana?

Neretako pertsonalki beti ikasteko aukera daukazulako, azkenean nere lana ikastea da, hobetzea eta gauza berriak ikastea da. Orduan ezinbestean ikasi egin behar dut eta hori pribilegio bat da. Zientzia aurrera doa komunitate handi bat dagoelako non bakoitzak zertxobait egiten duena. Jende asko dago hor gauza txikiak egiten eta azkenean, zientzia munduan bakoitzak egiten duena oso garrantzitsua da.

Zein zientziari hartuko zenuke erreferente bezala?

Horrela izen garrantzitsu bat ez nuke esango. Adibidez, ni baino lehenago zeuden emakumeak. Ni hasi nintzenean bazeuden emakume zientzialariak, baina beraiek hasi zirenean denak gizonetakoak ziren, zailtasun gehiago eduki zituzten eta aurre egin zioten egoera horri. Gu baino lehenago egon ziren emakume zientziari guztiak esango nintzke erreferente bezala.

Zure lantokian, emakume edo gizonetako zientziari gehiago dago?

Ba, nik uste dut orain parekatuta dagoela, emakume asko gaude zorionez. Garai batean gizonetako asko zeuden eta pixkanaka emakumeak sartzen joan gara. Gure ikerketa taldean adibidez, emakume gehiago daude.

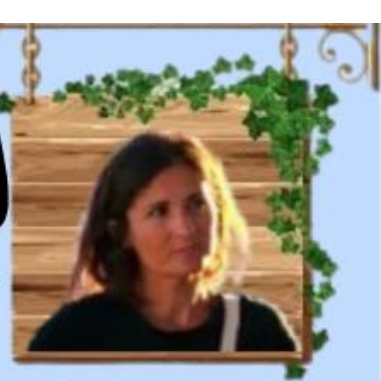

Egileak: Izei, Justin, Garazi eta Amaia.

MIREN OSTRA

Miren Ostrak Donostian egiten du lan Unibertsitatean, Kimikako fakultatean.
Irakasle eta ikertzaile lanak egiten ditu.

1.Noiz hasi zinen zientziari munduan lanean?

Karrera ikasten ari nintzela azkeneko urtean. Beka bat eskatu nuen eta horrek eman zidan aukera ikasten nengoela laborategian proiektu txiki bat egiteko. Eta hori izan zen nire lanaren hasiera.

2.Non ikasi zenuen?

Lehen hezkuntza Tolosan, Laskorainen, egin nuen. Dena bukatu nuenean kimika Donostian egin nuen. Hor, tartean, kanpoan egon nintzen Erasmusekin, baino bestela Donostian ikasi nuen.

3.Zer izan da ikasi edo ikusi duzun gauzarik interesgarriena?

Ikasten zoazen bitartean, hasierako ikasketetan, ulertzen hasten zarenean zenbait gauza nola edo zergatik diren horrela. Hori oso interesgarria da. Zuk agian ikusten dituzu gauzak hor daudela baina ez dakizu zer dagoen hor barruan, materiaren barruan, edo kimikaren kasuan zergatik gauza bat bestearekin erreakzionatzen duen.

4.Txikitatik gustatu al zaizu zientzia mundua?

Neri txikitik gehiena gustatzen zitzaidana matematika zen, txikitik oraindik ez dakigulako zer den zientzia, eta handitzen ari garen bitartean hasten gara ikasten zientzia eta kimika. Baina txikitik neri matematika gustatzen zitzaidan zientzia ikasi aurretik.

5.Zein da zure lanaren berezitasuna? Zertan datza zure lana?

Nire lanaren berezitasuna, zientzia erakustea eta zientzia ikertzea da.Hori oso interesgarria da, ikasleei erakutsi egin behar zaizkie bai oinarritzko gauzak eta baita zuk ere ikertzen zauden momentutik bazoaz gauza berriak ikasten, orduan ikasten dituzun gauza berri horiek ere kontatzeko aukera daukazu.

6.Zein zientziari hartuko zenuke erreferente bezala?

Gu baino lehenago egon ziren emakume zientziari guztiak esango nituzke erreferente bezala. Adibidez, ni baino lehenago zeuden emakumeak. Ni hasi nintzenean bazeuden emakume zientzialariak, baina beraiek hasi zirenean denak gizonezkoak ziren, zailtasun gehiago eduki zituzten eta aurre egin zioten egoera horri.

7.Bakarrik edo taldean egiten duzu lan? Nola nahiago duzu lan egin?

Ikerketak egiteko taldean egin behar da lan, eta batzuetan talde desberdinak behar izaten dira. Azken finean kimika ez da hori bakarrik, biologia, fisika, informatika... behar izaten dira. Niri taldean gustatzen zait lan egitea, gehiago ikasten duzulako. Batzuetan bakarrik egon behar duzu konzentratzeko, baina denen artean ideiak emanaz, errazagoa da problema bati soluzioa ematea.

8.Hemendik kanpo ateratzen zara lan egitera?

Bai, nire ibilbidean bai atera naiz kanpora. Ikaslea nintzela joan nintzen Erasmus egitera kanpora, tesia egiten ari nintzenean atera nintzen pare bat aldiz kanpora beste laborategietara. Ondoren, Dinamarkara hilabete batez joan nintzen gauza batzuk ikastera. Noizean behin, urtean behin gutxienez, hiru edo lau egunetako kongresuetara joaten gara kanpora.

9.Zure lantokian, emakume edo gizonezko zientziari gehiago dago?

Ba, nik uste dut orain parekatuta dagoela, emakume asko gaude zorionez. Garai batean gizonezko asko zeuden eta pixkanaka emakumeak sartzen joan gara. Gure ikerketa taldean adibidez, emakume gehiago daude.

10.Baloratuta sentitzen al zara emakume zientzialaria izanda?

Bai, horretan suertea daukagu. Gure inguruan badaude aukerak, emakumea izatea ez da oztopo. Gure generazioan ereduak eduki ditugu aurretik. Badaude zailtasunak eta oztopoak adibidez etxeko bizitzarekin erlazionatutakoak, baina lan inguruan emakumea izatea ez da oztopo bat.

11.Zergatik gustatzen zaizu zientziari lana?

Pertsonalki, beti ikasteko aukera daukazulako, azkenean nere lana ikastea da, hobetzea eta gauza berriak ikastea. Orduan ezinbestean ikasi egin behar dut eta hori pribilegio bat da. Zientzia aurrera doa komunitate handi bat dagoelako, non bakoitzak zertxobait egiten duena. Jende asko dago hor gauza txikiak egiten eta azkenean, zientzia munduan bakoitzak egiten duena oso garrantzitsua da.

12.Zer gustatuko litzaizuke aurkitzea edo aztertzea?

Jasangarritasunarekin erlazionatutako zerbait. Naturarekin lotuta dagoen eta egiten dugun erabilerarekin lotutako zerbait. Guk asko kontsumitzen dugu, eta gutxiago kontsumitzeko eta gutxiago kutsatzeko zerbait aztertzea eta aurkitzea gustatuko litzaidake.

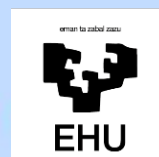
Egileak:

Adur Ormazabal

Maddi Beloki

Aimar Zubizarreta

Yare Otamendi

Miren Ostra

Miren Ostra kimikako irakaslea da eta ikertzailea ere.

1- Noiz hasi zinen zientziari munduan lanean?

Karrera ikasten ari nintzela azkeneko urtean. Beka bat eskatu nuen eta horrek eman zidan aukera ikasten nengoela laborategian proiektu txiki bat egiteko. Eta hori izan zen nire lanaren hasiera.

2- Beste lanen bat egin al duzu?

Ez, ez dut egin lan guztia Unibertsitatean, hortik kanpo bolada batean egin dut lan baina beti zientzia inguruan.

3- Non ikasi zenuen?

Lehen hezkuntza Tolosan, Laskorainen, egin nuen. Dena bukatu nuenean kimika Donostian egin nuen. Hor, tartean, kanpoan egon nintzen Erasmusekin, baino bestela Donostian ikasi nuen.

4- Zure lantokian, emakume edo gizonezko zientziari gehiago dago?

Ba, nik uste dut orain parekatuta dagoela, emakume asko gaude zorionez. Garai batean gizonezko asko zeuden eta pixkanaka emakumeak sartzen joan gara. Gure ikerketa taldean adibidez, emakume gehiago daude.

5- Baloratuta sentitzen al zara emakume zientzialaria izanda?

Bai, horretan suertea daukagu. Gure inguruan badaude aukerak, emakumea izatea ez da oztopo. Gure generazioan ereduak eduki ditugu aurretik. Badaude zailtasunak eta oztopoak adibidez etxeko bizitzarekin erlaziozkoak, baina lan inguruan emakumea izatea ez da oztopo bat.

6- Irakaskuntzaz gain, ikerketak ere egiten dituzu?

Bai, irakasle bezala gure zereginak irakaskuntza eta ikerketa dira.

7- Baloratuta sentitzen al zara emakume zientzialaria izanda?

Bai, horretan suertea daukagu. Gure inguruan badaude aukerak, emakumea izatea ez da oztopo. Gure generazioan ereduak eduki ditugu aurretik. Badaude zailtasunak eta oztopoak adibidez etxeko bizitzarekin erlaziozkoak, baina lan inguruan emakumea izatea ez da oztopo bat.

8- Zure lantokira iritsi zinenean, ondo onartu al zituzten zure lankideek emakumea izanda?

Bai, gure zuzendaria gizonezkoa zen baina beste lankide batzuk emakumezkoak ziren. Bazeuden ni baino zaharragoak ziren emakumeak ardurak zeuzkatenak, zientziari onak zirenak eta bazeuden ereduak zentzu horretan eta giro ona zegoen.

9- Zein zientziari hartuko zenuke erreferente bezala?

Horrela izen garrantzitsu bat ez nuke esango. Adibidez, ni baino lehenago zeuden emakumeak. Ni hasi nintzenean bazeuden emakume zientzialariak, baina beraiek hasi zirenean denak gizonezkoak ziren, zailtasun gehiago eduki zituzten eta aurre egin zioten egoera horri. Gu baino lehenago egon ziren emakume zientziari guztiak esango nituzke erreferente bezala.

10- Sariren bat eman al dizute?

Bai, karrera bukatu nuenean Doktoretza egin nuen eta sari berezi bat eman zidaten.

11- Zein da zure lanaren berezitasuna? Zertan datza zure lana?

Nire lanaren berezitasuna, zientzia erakustea eta zientzia ikertzea da. Hori oso interesgarria da, ikasleei erakutsi egin behar zaizkie bai oinarriko gauzak eta baita zuk ere ikertzen zauden momentutik bazoaz gauza berriak ikasten, orduan ikasten dituzun gauza berri horiek ere kontatzeko aukera daukazu. paperak, txostenak... eta horrelako gauzak ere egiten ditugu baina, batez ere, bi gauza horiek dira nire lanaren berezitasunak: zientzia erakustea eta ikertzea.

12- Zure lantokian, emakume edo gizonezko zientziari gehiago dago?

Ba, nik uste dut orain parekatuta dagoela, emakume asko gaude zorionez. Garai batean gizonezko asko zeuden eta pixkanaka emakumeak sartzen joan gara. Gure ikerketa taldean adibidez, emakume gehiago daude.

